

דרישה
DRISHA INSTITUTE
FOR JEWISH EDUCATION

(Re)Conceiving Abraham:

תלמוד בבלי מסכת חגיגה דף ג עמוד א

דרש רבא: מאי דכתיב מה יפו פעמיך בנעלים בת נדיב - כמה נאין רגליהן של ישראל בשעה שעולין לרגל, בת נדיב - בתו של אברהם אבינו שנקרא נדיב, שנאמר +תהלים מ"ז+ נדיבי עמים נאספו עם אלהי אברהם. אלהי אברהם ולא אלהי יצחק ויעקב? אלא: אלהי אברהם שהיה תחילה לגרים.

BT Hagigah 3a

Rava expounded: What is the meaning of the verse: 'How beautiful are thy steps in sandals, O prince's daughter?' [It means:] How comely are the feet of Israel when they go up on the festival pilgrimage. 'Prince's daughter': [means] daughter of Abraham our father, who is called prince, as it is said: The princes of the peoples are gathered together, the people of the God of Abraham. 'The God of Abraham', and not the God of Isaac and Jacob? [It must mean], therefore, the God of Abraham, who was the first of the proselytes.

תלמוד בבלי מסכת ברכות דף ו עמוד ב

אמר רבי חלבו אמר רב הונא: כל הקובע מקום לתפלתו - אלהי אברהם בעזרו. וכשמת - אומרים לו: אי עניו, אי חסיד, מתלמידיו של אברהם אבינו! ואברהם אבינו מנא לן דקבע מקום? - דכתיב: +בראשית י"ט+ וישכם אברהם בבקר אל המקום אשר עמד שם, ואין עמידה אלא תפלה, שנאמר: +תהלים ק"ו+ ויעמוד פינחס ויפלל.

BT Berachot 6b

R. Chelbo said in the name of R. Huna: Anyone who establishes a place for his prayer—the God of Abraham assists him; furthermore, when he dies, they say to him "Where is the humble one, where is the pious one, disciple of Abraham?"

Now, how do we know that our father Abraham established a place (for prayer)? For it is written (Gen. 19) "And Abraham arose early to the place where he had stood before;" and 'standing' can only mean prayer, as it is written (Ps. 106) "And Phineas arose and prayed."

דרישה
DRISHA INSTITUTE
FOR JEWISH EDUCATION

תלמוד בבלי מסכת פסחים דף ח עמוד ב

אמר רבי אמי: כל אדם שיש לו קרקע - עולה לרגל, ושאינו לו קרקע - אין עולה לרגל

BT Pesachim 8b

Rav Ami said: All who have land, go up for the pilgrimage; those who do not have land, do not go up.

שפת אמת על אתר

שם בגמ' בתו של א"א שנקרא נדיב כו' תחלה לגרים, נראה לפרש כמ"ש לך לך מארצך ונעשה גר בארץ נכרי' כדי לכנוס תחת כנפי השכינה וכן היא בכלל גר הבא לחסות כו' כמ"ש ברוח וכמו כן עליות רגלים שעזבו בתיהם וכל אשר להם לחסות בצילו יתברך נקראו בת נדיב כדכתי' זכרתי לך כו' לכתך אחרי:

Commentary of Sfat Emet, ad locum

"Daughter of Abraham...the first of the proselytes..."

Ostensibly, this is in accordance with that which is written "Lech Lecha from your land...and you will be a ger in a strange land," in order to bring him under the wings of the shechinah. So it is with all gerim/proselytes...and so too pilgrims, who have left their homes and all that is theirs in order to find refuge in God's shadow. Thus they are called 'prince's daughter,' as it is written "I recall the chessed of your youth...when you followed after Me in the desert..."

בראשית רבה (תיאודור-אלבק) פרשת לך לך פרשה לט

ויאמר י"י אל אברהם לך לך וגו'. ר' יצחק פתח שמעי בת וראי והטי אזנך ושכחי עמך ובית אביך (תהלים מה יא) אמר ר' יצחק משל לאחר שהיה עובר ממקום למקום וראה בירה אחת דולקת, אמר תאמר שבירה היתה בלא מנהיג, הציץ בעל הבירה אמר לו אני הוא בעל הבירה, כך לפי שהיה אברהם אבינו אומר תאמר שהעולם בלי מנהיג, הציץ הקב"ה אמר לו אני הוא המנהיג אדון כל העולם, ויתאו המלך יפוך (שם שם /תהלים מ"ה/ יב) ליפותך בעולם, כי הוא אדניך והשתחוי לו (שם שם /תהלים מ"ה/) ויאמר י"י אל אברהם לך לך וגו'.

דרישה
DRISHA INSTITUTE
FOR JEWISH EDUCATION

Genesis Rabbah 39:1

"And God said to Abram, lekh lekha, Get you out..." R Isaac opened his discourse with "Hearken, o Daughter, and see, and incline your ear; forget your people, and your father's house." (Psalms 45:11). Said R. Issac: This may be compared to a man who was traveling from place to place when he saw a palace in flames ('doleket;' alternatively, "lit up"). 'Is it possible that this palace is without a care-taker (manhig)?' he wondered. The owner of the palace looked out and said, 'I am the owner of the palace.'

So too, Abraham our father said, Is it possible that the world is without a care-taker? The Holy One looked out and said to him, 'I am the Care-Taker, Master of the Entire Universe.'

"So shall the king desire your beauty" (Psalms, 45:12), i.e. to make you beautiful in the world. "For he is your master; bow to him." (ibid.) Thus: "And God said to Abram, lekh lekha, Get you out..."

שפת אמת בראשית פרשת לך לך שנה תרלב

רמב"ן הקשה שנאמר לך לך בלי שנזכר מקודם חיבתו. ובזוה"ק נראה כי זה עצמו השבח ששמע זה המאמר לך לך שנאמר מהשי"ת לכל האנשים תמיד כמ"ש וי לאינן דשינתא בחוריהון ואאע"ה שמע וקיבל. וממילא נקרא רק הדיבור אליו כי הלא לא נמצא מיוחד לשמוע. רק הוא אבל בודאי זה השבח בעצמו שהי' מוכן לקבל המאמר:

Discourse of Sfat Emet, Parshat Lech Lecha

"Nachmanides asked why [the verse says] "lech lecha" without first mentioning the reason for his [i.e. Abraham's] dearness. [Answer] In the Zohar it appears that this itself is the praise (of Abraham), that is, that he heard this statement. For this statement is said by God to all people, at all times...(yet) it was Abraham who heard it..."

דרישה
DRISHA INSTITUTE
FOR JEWISH EDUCATION

דגל מחנה אפרים, פרשת בהר

כי גרים ותושבים אתם עמדי.
יש לומר בזה בדרך רמז להבין זה על פי ששמעתי מחכם אחד על פסוק (תהילים קיט, יט) "גר אנוכי בארץ אל תסתר ממני מצותיך." כי ידוע מן איכות טבע העולם כי מי שהוא גר אין לו עם מי לדבק ולקרוב עצמו ולספר לו כל מאורעותיו וכל לבו שאין לו חבר לא ישראל ולא גוים אך כשרואה חבירו הגר אזי מספר כל אחד בפני חבירו כל מאורעותיו. וידוע הקב"ה הוא כמו גר בעולם הזה, שאין לו על מי להשרות שכינת כבודו יתברך כי זעירין אינן וכו'. והוא שהתפלל דוד המלך ע"ה "גר אנוכי בארץ" היינו אני גם כן איני רוצה להיות תושב בעולם הזה ואני רק כגר בעולם הזה. ולכן "אל תסתר ממני מצותיך" כמו גר אחד בפני חבירו שמספר לו כל לבו. וזה יש לומר הרמז בפסוק "כי גרים ותושבים." כשתהיו בבחינת גר בעולם הזה ותושב בעולם הבא, אז אתם עמדי כי אני גם כן גר בעולם הזה כנ"ל וממילא אל אסתיר מכם מצותי כנ"ל והבן.

Commentary of Degel Machaneh Ephraim, Parshat Behar

"For you are but strangers resident with Me" (Lev. 25:23, translation JPS: 1999)

One can explain this on the level of remez, in accordance with that which I learned from one sage regarding the verse (Ps. 119:19; translation from ibid.) "I am only a sojourner in this land; do not hide Your commandments from me." For as is known, it is the way of the world that one who is a ger has no nation (neither Israel nor the other nations) to cleave to and to draw close to and to share his story and indeed, his heart. Yet when this ger sees another ger, each tells the other his story. And as is known, God is like a ger in this world, for God has no one to dwell among, for we are too limited. Thus David prayed "I am only a sojourner in this land;" that is, I too do not want to be a resident of this world, (rather) I only want to be a ger! And therefore, "do not hide Your commandments from me," as one ger to another. This is the remez in the verse, "For you are but strangers resident with Me." When you will be gerim in this world and residents of the next, then you are "with Me," for I too am a ger in this world...and of course I will not hide My mitzvoth from you...